

Αθήνα, 09.09.2024

Θέμα: Διατύπωση μειοψηφίας στην απόφαση του ΔΣ του ΔΣΑ για αποχή των δικηγόρων τη Δευτέρα 16.09.2024

Παραμένοντας πιστός στις διαχρονικές πεποιθήσεις μου σχετικά με τις δικηγορικές αποχές, δυστυχώς δεν μπορώ να συνυπογράψω τη σημερινή απόφαση της πλειοψηφίας του ΔΣ του ΔΣΑ, κατά το μέρος που αφορά στην επικύρωση της από 07.09.2024 απόφασης της ΟΛΠΔΣΕ για αποχή από τα καθήκοντά μας «στις 16.09.2024, ημέρα έναρξης του νέου δικαστικού έτους σε ένδειξη διαμαρτυρίας για την κατάσταση που επικρατεί στην Ελληνική Δικαιοσύνη και στο Κράτος Δικαίου».

Ήδη, από τις 17.12.2015, όταν ήμουν Πρόεδρος της Ένωσης Ασκουμένων και Νέων Δικηγόρων Αθηνών, είχα εισηγηθεί την εκ μέρους της ΕΑΝΔΑ κατωτέρω ληφθείσα απόφαση – αίτηση προς τη Συντονιστική Επιτροπή της Ολομέλειας, διατυπώνοντας τις ακόλουθες θέσεις:

1. Η απόφαση για την κήρυξη αποχής πρέπει να σέβεται την αρχή της αναλογικότητας. Λόγω των εξαιρετικά δυσμενών συνεπειών για τον ίδιο το νέο και το μαχόμενο συνάδελφο, η αποχή πρέπει να κηρύσσεται μόνο στις περιπτώσεις που κρίνεται ότι είναι απολύτως αναγκαία για την προάσπιση των δικαιωμάτων και των συμφερόντων του δικηγορικού σώματος.
2. Κατά τη λήψη των σχετικών αποφάσεων, οι Δικηγορικοί Σύλλογοι και η Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος πρέπει να λαμβάνουν πλήρως υπόψη του βούληση του δικηγορικού σώματος, όπως αυτή εκφράζεται έμμεσα, μέσω των ΔΣ των Συλλόγων ή άμεσα, μέσω των ΓΣ και των δημοψηφισμάτων, το αποτέλεσμα των οποίων πρέπει να γίνεται σεβαστό.
3. Η αποχή πρέπει να αποτελεί «ultimum refugium» και, ως εκ τούτου, δεν πρέπει να κηρύσσεται αν προηγουμένως δεν έχουν εξεταστεί, ως προς την αποτελεσματικότητά τους, όλες οι άλλες μορφές αντίδρασης που έχουν στη διάθεσή τους οι θεσμικοί εκπρόσωποι του δικηγορικού σώματος.
4. Η κήρυξη αποχής πρέπει να χρησιμοποιείται όχι απλώς και μόνο ως έκφραση διαμαρτυρίας – ωσάν να επρόκειτο για ανακοίνωση, επιστολή, παρέμβαση και, εν γένει, έγγραφη ή προφορική καταγγελία – αλλά ως μέσο για την επίτευξη συγκεκριμένου σκοπού.
5. Κάθε απόφαση περί αποχής πρέπει να έχει ειδική αιτιολογία, δηλαδή να περιλαμβάνει επαρκείς εξηγήσεις στους συναδέλφους όχι μόνο για τους λόγους που οδήγησαν στη λήψη της σχετικής απόφασης αλλά και για το σκοπό για το οποίο γιατί γίνεται η αποχή – τι προσδοκούμε αλλά και τι πιστεύουμε ότι θα πετύχουμε με την αντίστοιχη αποχή.
6. Η αποχή πρέπει να γίνεται στο σωστό χρόνο, με οργάνωση και μεθοδικότητα, προκειμένου να έχει έστω κάποιες πιθανότητες επιτυχίας.
7. «Συμβολικές», «σημειολογικές», «24ωρες», «48ωρες», «επαναλαμβανόμενες», κ.λπ., αποχές πρέπει να αποκλείονται ως αλυσιτελείς, καθόσον δεν λαμβάνονται σοβαρά υπόψη από κανέναν, ενώ, συγχρόνως, οι επιπτώσεις τους στο μαχόμενο δικηγόρο είναι εξαιρετικά δυσανάλογες σε σχέση με την (ανύπαρκτη) προοπτική επιτυχίας τους.
8. Όταν έχουμε λόγους να απέχουμε από τα καθήκοντά μας και πιστεύουμε ότι μπορούμε να πετύχουμε κάποιο αποτέλεσμα, η κινητοποίησή μας πρέπει να γίνεται κατά τρόπο ώστε να πείθει την πολιτική εξουσία ότι δεν θα υποχωρήσουμε μέχρι την τελική δικαίωση.
[...] στο εξής να κηρύσσεται αποχή, μόνο εφόσον έχει προηγηθεί σοβαρός σχεδιασμός και ουσιαστική «στάθμιση κόστους – οφέλους», από την οποία να προκύπτει ότι η όποια προοπτική επιτυχίας είναι ικανή να δικαιολογήσει τις επιπτώσεις που υφίσταται ο νέος και μαχόμενος συνάδελφος.

Εφαρμόζοντας αυτές τις αρχές στην προκειμένη περίπτωση, αισθάνομαι ότι η αποχή μιας ημέρας, για τη Δευτέρα 16.09.2024, υψηλού μεν συμβολισμού, περιορίζεται ωστόσο σε αμιγώς «συμβολικό - σημειολογικό» χαρακτήρα, όπως άλλωστε εξυπνοεί και η ίδια η απόφαση της Ολομέλειας, αναφερόμενη στην «ημέρα έναρξης του νέου δικαστικού έτους». Ειδικότερα, αισθάνομαι ότι μια τέτοια αποχή θα εξαντληθεί κατ' αποτέλεσμα στην αναπαραγωγή ενός σχετικού Δελτίου Τύπου από τα ΜΜΕ, χωρίς να συνεπάγεται ουσιαστική πίεση στην πολιτική εξουσία.

Οι -ορθώς- επικαλούμενοι λόγοι της αποχής («κίνδυνος ασφάλειας δικαίου, ερημοδικιών και απώλειας δικονομικών και ουσιαστικών δικαιωμάτων ... απίστευτη ταλαιπωρία λειτουργιών και συλλειτουργιών της δικαιοσύνης και πολιτών - διαδίκων» από την «εσπευσμένη εφαρμογή του νέου δικαστικού χάρτη», «πρακτικές επιλεκτικής νομοθέτησης», «προσπάθεια μετακύλισης σε δικηγόρους των ευθυνών για τις καθυστερήσεις στην απονομή της Δικαιοσύνης...»), σε συνδυασμό με την πρώτη εφαρμογή των αντισυνταγματικών φορολογικών τεκμηρίων, που οδηγεί την πλειοψηφία των δικηγόρων και συνολικά 473.000 ελεύθερους επαγγελματίες και επιστήμονες στην απελπισία της αναζήτησης χρημάτων που δεν διαθέτουν για την πληρωμή φόρου για εισοδήματα που δεν απέκτησαν, θα έπρεπε να μας οδηγούν σε πολύ πιο έντονες, διαρκείς και λυσιτελείς κινητοποιήσεις.

Προσωπικά πιστεύω ότι, όπως συμβαίνει σε όλες τις ανεπτυγμένες δημοκρατίες, η διοργάνωση συγκεντρώσεων - πορειών διαμαρτυρίας συμβάλλει πολύ περισσότερο στην ανάδειξη των θεμάτων, στην ευρύτερη κοινωνική αφύπνιση και, κατ' επέκταση, στην άσκηση πολύ πιο αποτελεσματικής πολιτικής πίεσης· και μάλιστα χωρίς να έχει τις δυσμενείς συνέπειες της αποχής σε βάρος των ίδιων των δικηγόρων, πολλοί από τους οποίους περιμένουν ακόμα και αυτό το ένα δικαστήριο την αντίστοιχη εβδομάδα ή τον αντίστοιχο μήνα για να μπορέσουν να επιβιώσουν.

Για να κάνουμε όμως και την αυτοκριτική μας, η λειτουργία της δημοκρατίας προϋποθέτει διαρκή εγρήγορση, διαρκή ενασχόληση, διαρκή συμμετοχή για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων μας. Όταν ο ΔΣΑ προκηρύσσει μια συγκέντρωση – πορεία διαμαρτυρίας, πώς περιμένουμε να ακουστούμε στο βαθμό που θα μπορούσαμε όταν, από τα 24.000 μέλη μας (ή, πολλώ δε μάλλον, στην περίπτωση των κινητοποιήσεων όλων των φορέων επιστημόνων – ελευθέρων επαγγελματιών ενάντια στο νέο φορολογικό), αντί της ένθερμης, μαζικής συμμετοχής πολλών χιλιάδων, από τους ίδιους τους πληττόμενους συμμετέχουν μόλις μερικές εκατοντάδες;

Ο ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΝΤΖΟΥΤΣΟΣ